

CO WARTO WIEDZIEĆ o chorobach zakaźnych

Choroby zakaźne stanowią nieodłączny element naszego życia. Mimo szczepień i profilaktyki, istnieją bez względu na kraj, płeć czy wiek. Następstwem zakażenia może być przełamanie sił odpornościowych naszego organizmu i rozwój choroby. Choroba zakaźna może łatwo przenosić się pomiędzy organizmami, a siedliskiem zarazków może być człowiek chory np. na ospę, nosiciel choroby, np. duru brzusznego, lub materia nieożywiona np. w przypadku tężca.

Anna Moraniec

amoraniec@supernowosci24.pl

Do zakażenia organizmu może dojść różnymi drogami i niekiedy nie jest to powiązane z wywołaniem choroby, gdyż zarazki mogą zostać zwalczane przez układ odpornościowy lub wywołać jedynie nosicielstwo. Główny Inspektorat Farmaceutyczny wymienia 58 odmiennie scharakteryzowanych chorób zakaźnych, z których część jest bardzo popularna w Polsce (np. grypa lub ospa wietrzna), część zaś występuje jedynie sporadycznie (np. gorączka denga czy choroba Creutzfeldta-Jakoba). Wszystkie charakteryzują się jednak szybkim rozprzestrzenianiem, które ponadto trudne jest do zahamowania.

Choroby zakaźne przez bardzo wiele lat były jedną z głównych przyczyn zgonów ludzi. Tendencja ta została powstrzymana dopiero przez postęp naukowy, a szczególnie przez nowoczesną farmakoterapię i powszechne szczepienia ochronne.

Wiele tych chorób występuje często (lub w większości) u dzieci z powodu na ogół słabszego systemu odpornościowego. Przykładem są: świnka, różyczka czy krztusiec.

Medycyna dzieli te choroby m.in. ze względu na sposób rozprzestrzenienia i zarażania się ludzi: droga pokarmowa, gdy zarazki docierają przez przewód pokarmowy. Schorzenia rozprzestrzeniające się w ten sposób to wirusowe zapalenie wątroby typu A lub zatrucia pokarmowe; droga powietrzna, gdy zarazki wnikają do organizmu wraz z wdychanym powietrzem, w którym mogą znajdować się drobiny śliny chorej osoby (w ten sposób rozprzestrzenia się np. ospa wietrzna, grypa, angina, gruźlica czy odra);

Dwie nowe poradnie chorób zakaźnych dla dzieci w Rzeszowie i w Krośnie działają od 16 września br.

Na terenie naszego województwa w okresie od 1 stycznia do 15 września tego roku zdiagnozowano m.in: ponad 56 tys. zakażeń wirusem grypy, 7,5 tys. zakażeń ospą wietrzną, ponad 6 tys. wirusowych zakażeń żołądkowo-jelitowych czy też ponad 600 zatruc pokarmowych z powodu salmonelli. Wykryto również 900 przypadków boreliozy. Stwierdzono też wystąpienie pojedynczych zakażeń rzadziej spotykanych w naszym kraju, jak wirusowe zapalenie mózgu (10 przypadków), gorączka denga (1 przypadek) czy też 2 przypadki choroby wywołanej przez hantawirusy.

droga tkankowa, gdy zarazki wnikają przez rany i skaleczenia oraz przez krew lub inne płyny ustrojowe (w taki sposób rozprzestrzenia się np. zapalenie wątroby typu B i C oraz AIDS); droga wektorowa, gdy zaraz-

ki są przenoszone przez np. owady (w ten sposób rozprzestrzenia się np. malaria); droga wertykalna, gdy dziecko zaraża się od matki poprzez łożysko (przykładem jest np. toksoplazmoza).

Wg Krajowego Konsultanta w Dziedziny Zdrowia Publicznego, „szczepienia to jedno z najpotężniejszych narzędzi, jakim dysponuje zdrowie publiczne. Są one najsukcesowniejszym sposobem w walce z niebezpiecznymi, czę-

sto śmiertelnymi chorobami zakaźnymi zagrażającymi zdrowiu i życiu. Są skuteczną i powszechnie społecznie akceptowaną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze prewencji indywidualnej, jak również kształtowania odporności całej populacji (prewencji zbiorowej). Szczepienia ochronne powinny być zawsze prowadzone w sposób wyprzedzający wystąpienie zachorowań. Należy pamiętać, że odmowa zaszczepienia dziecka jest decyzją skutkującą nie tylko na zdrowie tego dziecka, ale także na odporność całej populacji. Spadek wszechpialności poniżej 90 proc. spowoduje nawrót epidemii chorób u nas niewystępujących lub pojawiających się rzadko”.

Choroby zakaźne można diagnozować przede wszystkim w poradniach chorób zakaźnych. Na terenie Polski jest ich niemal 150, lecz tylko 23 to specjalistyczne dla dzieci. Od 16 września na terenie województwa podkarpackiego są dwie dodatkowe poradnie dziecięce. Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w Rzeszowie oraz Podkarpacki Szpital Wojewódzki w Krośnie mają możliwość diagnozy i leczenia małych pacjentów. W przypadku krośnieńskiej placówki oferuje ona dodatkowo punkt konsultacyjny szczepień dla dzieci z grup wysokiego ryzyka.

Z Rafałem Śliżem, rzecznikiem prasowym POW NFZ w Rzeszowie, rozmawia Anna Moraniec.

Kto może wystawić skierowanie do poradni chorób zakaźnych?

- Każdy lekarz ubezpieczenia zdrowotnego ma takie uprawnienia.

Na leczenie skierować może każdy lekarz

Może to być zatem zarówno lekarz ze szpitala przy wypisywaniu pacjenta czy lekarz specjalista z innej poradni, np. gastroenterologicznej, jak i lekarz rodzinny. Należy pamiętać, że oryginał skierowania należy dostarczyć maksymalnie do 14 dni roboczych od dnia, w którym rejestrowaliśmy się telefonicznie czy elektronicznie, a więc nie osobiście.

W przypadku wysyłania skierowania pocztą liczy się data stempla pocztowego.

Czy w Polsce istnieją w ramach ubezpieczenia poradnie zajmujące się HIV?

- AIDS jako choroba zakaźna wywołana wirusem HIV może być diagnozowana i leczona w każdej poradni chorób zakaźnych. Specjali-

stycznych poradni w zakresie HIV/AIDS jest w Polsce 15; jedna z nich znajduje się w Centrum Medycznym w Łańcucie.

Czy małe dziecko musi trafić koniecznie do dziecięcej poradni chorób zakaźnych?

- Decyzja należy do lekarza kierującego. Jeśli schorzenie jest typowe, jego leczenie przewidywalne, a

mały pacjent nie ma poważnych chorób współistniejących, to skierowanie może być wystawione do ogólnej poradni chorób zakaźnych, czyli takiej, w której leczeni są zarówno dorośli, jak i dzieci. Jeśli sytuacja medyczna jest bardziej skomplikowana, skierowanie zapewne zostanie wystawione do poradni dziecięcej.